

ФЕРМЕР ПРИДНІПРОВ'Я

8 серпня 2018 року
№ 31 (70)

Антирейдер

Більше тридцяти відсотків керівників аграрних підприємств вважають високою небезпеку рейдерського захоплення свого бізнесу, свідчить дослідження, результати якого представив представник «Всеукраїнської аграрної ради» Андрій Дикун на «Антирейдерському форумі» в Києві минулого тижня.

Згідно з опитуванням, 44% очільників аграрних підприємств вважають середньою небезпеку рейдерського захоплення свого бізнесу, 14% – низькою, 8% – небезпека відсутня, 1% – бізнес перебував / перебуває під рейдерською атакою, 3% – відмовилися відповісти.

На питання, чи вважають бізнесмени захищеним свій бізнес від рейдерських атак, 23% відповіли «ні», 48% – «скоріше ні», 21% – «скоріше так», 2% – «так», 5% – відмовилися відповісти.

Згідно з опитуванням, 64% вважають основною причиною рейдерства корупцію в правоохоронних органах, 38% – заплутованість і недосконалість законодавства, 15% – низьку юридичну грамотність фермерів, 8% – інші, 4% – відмовилися відповісти.

Дослідження показує, що головний спосіб боротьби з корупцією та рейдерством 39% опитаних сільгоспвиробників вважають в об'єднаннях фермерів (громадських організаціях і рухах), 36% – в зміні чинного законодавства.

Дані опитування свідчать також про те, що особливо гостро проблема рейдерства стоїть перед фермерами південних і східних областей України.

Синоптики обіцяють, що літо в Україні закінчиться не за календарем і ще не досить скоро

За даними Гідрометцентру українців чекає ще півтора місяці літньої погоди. Про це повідомила начальник відділу агрометеорології Гідрометцентру України Тетяна Адаменко під час прес-конференції в минулу п'ятницю.

«Літо у нас закінчується за кліматичними показниками в середині вересня. У південних областях навіть в кінці вересня. Тому що літо - це той період,

який обмежується середньодобовими температурами вище п'ятнадцяти градусів. Так що у нас буде ще місяць-півтора літа, яке стане, можливо, найтривалішим за багато років», - зазначила Адаменко.

За її словами, зараз спостерігається «більш-менш спокійна» синоптична ситуація.

«До середини місяця ми будемо перебувати під впливом зони підвищеного атмосферно-

го тиску, тобто антициклонічного. І лише в окремі дні будуть проходити дощі. Але це будуть невеликі дощі в західних, північних і, можливо, в центральних областях. Південь, південний схід і схід будуть знаходитися в сухому стані», - повідомила Адаменко.

При цьому, зазначила вона, не варто розраховувати на надвисоку температуру повітря.

Сучасні сюжети

БІЛУ ЦЕРКВУ ХОЧЕ ЗАБРАТИ МОСКВА

З часу відновлення Незалежності Україна лише тепер наблизилася до створення єдиної помісної церкви. Та протистояння між православними церквами, складова глобального протистояння між Києвом і Москвою, триває донині. Інколи справа доходить до рейдерського захоплення будівель та майна, навіть в столиці - відомі «війни» за залишки Десятинної церкви, храмів на Нивках та в Оболонському районі, церкви біля залізничного вокзалу Житомира тощо.

А в Господарському суді Дніпропетровської області з червня розглядається позов Петриківської релігійної громади Московського патріархату до Петриківської селищної ради та Дніпропетровської облдержадміністрації про визнання права власності за набувальною давністю на дерев'яну церкву Петра і Павла та муровану Церкву Різдва Богородиці в Малій Петриківці, що стоять поруч. Третьюю особою у справі, що рішуче суперечить цим намірам, є місцева громада Української автокефальної православної церкви, представляє її архимандрит Іов. Завдяки йому та зусиллям місцевих меценатів і постала нова церква Петра і Павла. І на землю під нею та давньою Білою церквою у Петриківській селищній раді претендують тепер названі дві різні церкви, з центрами у Києві та Москві.

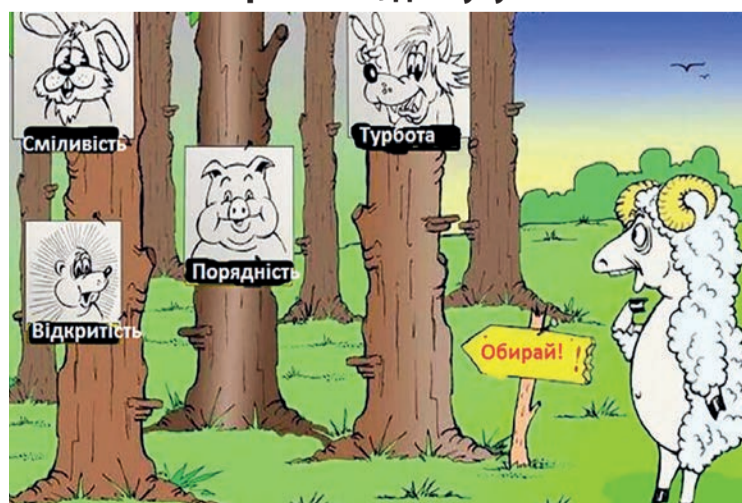
Читайте стор. 3

Про головне

ВИБОРИ МІЖ МИНУЛИМ І МАЙБУТНІМ

КОГО ХОЧЕШ - ВИБИРАЙ

І приємно, і обнадійливо, що дві недавні наші публікації - «Ми довго мовчки відступаємо» і «Пора тобі, народе, робити висновки» у номерах від 18 та 25 липня ц. р. - не залишилися не поміченими нашими читачами. Більше того, не залишили і байдужими, викликали інтерес чи бодай змусили глибоко задуматися. Але не тільки - і сперечатися, дискутувати також.

Відразу четверо давніх знайомих автора статей зателефонували і, наче змовившись, різними словами, однак сказали одне й те ж. От ви пишете, сказали вони, наче люди самі винні, що покірно обирають негідників та пройдисвітів, котрі дійсно ладні тоннами вішати електорату локшу на вуха чи тоннами роздавати гречку, аби тільки дорватися до влади. А потім їм і море по коліна, і інтереси виборців до одного, даруйте, місця. Справді ж бо останні не менше ніж двадцять років і у Верховну Раду, і у президентську вертикаль разом з Кабміном хижими зграями проникають нечестивці, злодії і бандити, яким головне пропхатися чи допхатися до корита і дурияти потім свій народ, обкрадати, кривдити та пригинати не те що на повну катушку - без спини і максимально, скільки вдасться гнобити нерозумних виборців та зберігатися біля годівниць. І далі: якщо ж «Фермер Придніпров'я» закликає не клятою гречкою спокушатися, а голосувати по совісті і, ясна річ, відповідально, відда-

ючи перевагу винятково сумлінним та порядним, передусім чесним і щирим у своїх устремліннях, діяннях і стосунках з людьми - але скажіть, поясніть і розлумачте тоді, як відрізнити негідників від чесних, а порядних і сумлінних від злодіїв і навіть нікчемних потвор в овечій шкурі?

- От я голосував за Порошенка, - казав Володимир Пилипович П., у радянські роки директор великого радгоспу, в перші ж нові часи директор тепличного господарства, а нині засновник приватного агропідприємства, - і сподівався, що він, багатий і забезпечений, скаже усім, кого візьме собі на службу, що досить, хлопці, ми всі уже наїлися досочу і від пуза, по зав'язку, що далі нікуди, скоро й розірве усіх нас, тому пора подумати про свою країну і подбати про наш народ. Бо буде заможною і благополучною Україна - не пропадемо і ми, а особливо наші діти та онуки... Але, як бачите, не сталося так, як мені гадалося. Судячи з усього, не дійшло, що керувати державою - це перейматися не

власними інтересами, а інтересами і потребами народу, який тебе обрав!

- Мало сказати, що з клепками у голові пора голосувати, і всіх, на кому уже немає де міток ставити, і на гарматний постріл не пускати у владу, - сказав і Василь Дмитрович Каліберда з Покровського району. - Підкажіть краще, як розпізнати тих, хто і після виборів залишатиметься з людьми та вірним своїм обіцянкам. А то ж один поперед одного золоті гори малюють, а потім брешуть, позичаючи очі у Сірка - і переморгають будь-яку правду, яку кажуть їм люди. Це якщо ще й захочуть слухати гірку правду від ошуканого народу. Нинішні, скажімо, як очільники міністерств, так і народні депутати давно втратили відчуття реальності, тим паче, свого цинізму. Грішної землі під своїми ногами не відчують також - головами високо у небі вони, куди усім простим людям і поглядом не дістати...

Далі - стор. 4, 5

Е така країна Японія, де дуже бідні природні ресурси; окрім морепродуктів, майже нічого немає. Кліматичні умови їх теж не балують: то цунамі, то землетрус, то повінь, а народ живе заможно, один з найвищих рівнів життя у світі. І є така велика держава Україна, де прекрасний клімат, величезні природні ресурси, а народ переважно живе бідно. Прямо парадокс, та й годі.

Нещодавно знову баба Галя ремствувала біля сільмагу, тобто «маркету» по-нинішньому:

- Що ж це таке: село хутором роблять?! Ані тобі пошти, ані ошадкаси, лікарню розвалили, ФАП закрили, банкомат повисів трохи – і той зняли, клуб не працює! На дорогах ями по коліна?! По узбіччях бур'яни! Де та влада? Чи їм повилазило, чому нічого не роблять?

Її в унісон і баба Наталя підтримала:
- Ага, тепер щоб заплатити за світло чи газ, треба аж в райцентр зганяти. А

ське око. Ніби у нас ота... демократія є! Прості люди нічого не вирішують, то хоч щось із тих (підняла палець догори) під час виборів урвуть.

- Демократія – значить влада народу, - підійшовши за черговим півлітра до магазину, дихнув на всіх перегаром зане-ханий Семен, по вуличному Пень, - що вам не так усе? Я ось прийняв на груди, - показав красномовний жест, - і «твої спички, мої дрова, все будет хорошо...»

- Та знаємо, як «хорошо», ти за отой дурман і голос віддав нашому голові на виборах, а тепер він казна-що творить, ні до чого йому в селі діла немає, - вколола п'яничку баба Наталя.

- А чого ж Ви не наливали, я б за Вас проголосував! - розреготався Пень і пішов до прилавку.

- Ет, що з ним говорити, - дід Петро махнув вслід рукою, - такого хоч озолоти, все прог'є.

- Та добре, що хоч він не втік із села, а то й з країни, як інша молодь. Таки ж

реживає стихійні лиха, але він навчився терпляче долати перешкоди.

Та труднощі лише загартували волю людей. Усі ці риси національного характеру – мужність, терпіння, гнучкість – яскраво проявилися в останні десятиріччя. У кінці 1945 р. економіка Японії була близька до краху. Вона вийшла з війни зі зруйнованою промисловістю, практично не маючи запасів паливно-сировинних ресурсів (за винятком кам'яного вугілля) і збіднілим сільським господарством. Та вже наприкінці 1960-х років посіла друге місце в капіталістичному світі за обсягом промислового виробництва, а на початку 1970-х років – і за обсягом ВВП. Протягом 1955-73 рр. темпи зростання японської економіки були найвищими у світі – майже 11% на рік! Це явище отримало назву японського «економічного дива». В 1947-50 рр. була проведена

традиційними в японському суспільстві. Кожен японець намагається мати не менше п'яти спеціальностей, якими під час навчання оволодіває досконало. Це про всяк випадок: якщо він з якихось причин не в змозі буде працювати за однією з професій, то в запасі має ще чотири. Мірилом людської гідності в японців є не багатство, а сумлінне ставлення до праці та навчання. Японію вирізняє висока ефективність державного регулювання економічного розвитку, високий ступінь координації зусиль між державою та приватним бізнесом. Дешеві японські товари заповнили світовий ринок, що дало змогу країні стати невід'ємною частиною західної економічної системи.

Такі реалії

На кого ж сподіватися?

чим їхати? Наймати машину, чи що? Та й поки доїдеш по такій дорозі, то всі кістки розтрясеш. Газети і пенсію перестали вчасно носити, поштарки не хочуть за копійчану зарплату працювати, пошту в селі закрили, тепер одна на три села!

Дід Петро теж підтримав пекучу тему:

- Я он недавно захворів, син в амбулаторію повіз. А там один лікар-пенсіонер на всіх, та й той десь поїхав на терміновий виклик. І мені хоч здихай, поки він з виклику не прибув. Хіба таке раніше було? Подуріли ті правителі, чи що?

- Дідусю, а голосували ви за кого? - хитро примруживши лукаві очі, втрутився в полеміку тринадцятирічний онук.

- Іч, стерво, ще й він свої п'ять! Що ти там ще розумієш, - дід спроквола махнув на онука рукою.

- Як це за кого, - взялася в боки баба Галя, - та за них же і голосували! Вони ж тоді так гарно розказували, як подбають про нас. Такі оті всі кандидати добрі були, хоч до рани прикладай. Чисто тобі янголи з крильцями.

- Не тільки обіцяли, а й діло робили! Хіба ви забули? - баба Наталя з подивом оглянула всіх, - гроші давали тим, хто просив на якісь злободенні потреби, і набори оті, продуктів...!

- Ага, ага, їй-бо хороши були: повкручували тоді перед виборами лампочки в ліхтарях на дорозі, навіть один з кандидатів шматок дороги в селі зладнав. А інший частину паркана прилаштував на кладовищі.

- А ще в дитсадку якась партія поставила ігрову площадку, - згадав і дід Петро.

- І школі дали електроплитку, - додала баба Галя, - ну як ти за них не проголосуєш?!

- Діду, діду, ми ж як на риболовлю йдемо, теж приманку для риби беремо: черв'ячків, макуху. Закришуємо те місце кілька днів, де будемо ловити, - знову втрутився «стерво» онук, - а як спіймаємо її, то вже нашо смакоту дурній давати? Або смажимо рибку, або варимо і все: нехай знає, була б не клювала!

- І чому вас у школі вчать, - звела дугами брови баба Наталя, - то ж риба, що вона там розуміє, а то люди, гомо сапієнси, чи ще не вчили?

- Та вчили, вчили, бабусю Наталю, тільки поясніть мені, в чому відмінність? Риба клює на приманку, а потім гине. І люди наші голосують теж за того, хто спритніше приманив обіцянками, подачками, більше реклами накрутив по телевізору та газет заніс у двір, а потім стогнуть і плачуть від виборів від виборів.

- Те – те – те... - передражнила малого баба Галя, - ніби там обирати є з кого? Вони вже кандидатами там відібрані-перебрані, а вибори то так, про люд-

дров нарубає за могорич, як попросиш, - заступилася за Пенька баба Галя.

- А я втечу, ось тільки підросту і втечу! - раптом з викликом сказав онук діда Петра, - раз змінити нічого не можна, всі виїжджають і я виїду! Бо в селі зараз можна тільки багато працювати в себе на городі і мало що мати, а ціни кожен день ростуть. Повна безвихідь. Пиячити як Пеньок не хочу!

- Та заспокойся ти, Сашко, воно щось зміниться, поки ти виростеш, - примирливо дід Петро до онука.

- А хто його змінить? Хто? Якщо так все влаштовано в країні, що прості люди завжди в дурнях?

- Та ти ж і змінись, - усміхнулася баба Наталя до онука, - а на кого ж нам сподіватися...? Ось підростеш, на наших помилках навчишся і все з такими, як ти, перебудуєш по-іншому. Де ж іще ти знайдеш у світі таку землю багату, як у нас, таку річку чудову, такі смачні овочі, фрукти... Еге ж?

- І дівчата у нас найкрасивіші, - авторитетно, з посмішкою підморгнув онукові дід.

Сашко пом'якшав і вже більш спокійно на всіх подивився:

- Я точно не буду вірити цим брехунам, політикам, і голосувати за їхню «приманку». А якщо вони зрозуміють, що люди - не дурна риба, «не клюють», то й не лізтимуть у владу усіякі пройди-світи, які спочатку накрали грошей і обіцяють одне, а потім роблять усе навпаки.

Дід поблажливо погладив онука по голові, та й пішли по домівках...

Дійсно, дуже хотілося б вірити онукові діда Петра та сподіватися, що бодай у їхнього покоління настане прозоріння і все буде по – іншому! Але стільки ж ще води збійжить в річках наших, скільки разів сонце зійде над селами і містами, поки свідомість українська дозріє! Та й чи дозріє і чи не буде запізно?! Чи до того часу збережеться Україна як держава?

Японське «економічне диво»

У згадуваній Японії свого часу теж був період, коли, за висловом відомого письменника Валентина Пікуля, «країна, окрім торгівлі жінками і циновок, нічого більше не могла запропонувати світу». І це було не так давно, лише століття тому. А зараз який високий рівень життя у них! І це при тому, що природа японців обділила, не давши таких природних багатств, як Україні. Головне, що вони мають: високий рівень інтелекту у людей. Розумом вони багаті, а це, як виявляється, основа з основ добробуту нації! Японський національний характер можна порівняти з очеретиною, яка згинається під поривами вітру, злив, бурі, а потім випрямляється. Японський народ протягом століть переживав і нині пе-

аграрна реформа: держава викупила поміщицькі землі, щоб продати їх селянам за низькими цінами. Поширювалася і земельна оренда. В обох випадках земельні ділянки мали площу від одного до трьох гектарів. Для зняття соціальної напруги в країні дещо змінили в трудовому законодавстві, зокрема, населення отримало право на 8-годинний робочий день. Вітчизняним підприємцям були скасовані податки на надприбуток. Це була значна допомога податкової реформи 1949 р. для розвитку бізнесу.

Ось з кого нашим державникам в Україні треба брати приклад, а не придушувати розвиток вітчизняного підприємництва ще у зародку непомірними податками і численними перевітками! З 1950-го до теперішнього часу Японія прагне до ресурсозбереження, мінімізації обсягів витрачених матеріалів на виробництво різних товарів. Розпочата в світі НТР сприяла перетворенню країни в «майстерню Азії». Збільшився експорт машин, різного складного обладнання. Японія почала займатися виробництвом ЕОМ, комп'ютеризацією, розробкою нових телекомунікаційних технологій. Вже з 1951 до 1970 рр. спостерігався дуже високий економічний підйом країни. Середньорічні темпи росту склали 15%. Головним принципом японців стало не шкодувати кошти на придбання, удосконалення і застосування нових технологій і наукових розробок, у тому числі зарубіжних. Інтенсифікація праці в сільському господарстві вивільняла робочі руки, необхідні в промисловості, що сприяло швидким економічним перетворенням у країні.

Окрім того, японці успішно використовували зарубіжні досягнення в найсучасніших галузях індустрії. Закупуючи патенти й ліцензії на наукові відкриття й оригінальні технології, вони вміло пристосовували їх до своїх можливостей, отримуючи величезні прибутки. Упродовж повоеєних років японські робітники працювали більше та значно інтенсивніше, аніж у багатьох інших країнах, за досить скромну винагороду. Лише наприкінці 1980-х заробітна плата японців досягла рівня розвинених країн (19,5 доларів за годину в 1988 р.). Працелюбність і дисциплінованість стали

Що нам заважає створити своє «диво»?

У своїй відомій праці «Український менталітет» Г. Смітюх та В. Стрілецький наголошують, що «тривала відсутність в українського народу власної держави відбилася в національній підсвідомості, як стан людини, що є фактичним хазяїном землі, але через дію зовнішніх, ворожих сил, не може бути її вільним господарем («прийдуть кляті зайди, ляхи, татари чи москалі, і все поपालять»)). Саме з цього коріння проростають примирення з негативними явищами, терплячість, зайва сором'язливість, прагнення уникнути особистої відповідальності за стан громадських справ. Особливо звертають вони увагу на «втручання в роботу архетипу «Україна» впливу так званого «радянського архетипу», який спотворив національний генетичний код. Основними рисами радянського менталітету є: відсутність волі до покращення долі власними силами («рідна партія за все подбає»), показна працелюбність (аби керівництво нас помітило, а робота якось зробиться), амбіційність («знай наших»), патерналізм («він за це гроші отримує, тому хай дбає за всіх нас»), безпорадність («однак хтось прийде та зробить, а моє діло маленьке»). В той же час потрібно зазначити, наголошують Г. Смітюх і В. Стрілецький, що ці риси є серйозною перешкодою на шляху реформування нашого суспільства, оскільки вони не дають змоги надати розвиткові країни бажаної динаміки та ініціювати прорив на фронті впровадження в життя інноваційних політичних, соціальних та суто інформаційних технологій.

Втім, ці перешкоди навряд чи можуть вважатися постійними. Чітке визначення та нормативне закріплення спочатку на рівні провідних політичних сил, а потім і на рівні держави української національної ідеї, ініціювання консолідації етносу навколо цієї ідеї значно прискорять соціальні процеси та виведуть їх на рівень виконання Україною своєї всесвітньо-історичної місії.

Тобто не все так безнадійно в Україні. Зараз іде боротьба на всіх фронтах, але росте молоде покоління, а з ним і наші сподівання на Україну заможно, горду.

Петро ЛУК'ЯНЕНКО.

Хто сильно бажає піднятися нагору, той придумав грабину

Японське прислів'я

Продовження. Початок - стор. 1

Історія спорудження

У «столиці краси» України, як величають Петриківку, найдавнішою її історичною родзинкою є Церква Різдва Богородиці, по народному Біла церква, що стоїть на березі Чаплинки на 17-тій сотні. Це єдина споруда в Петриківському районі, внесена до «Державного реєстру нерухомих пам'яток України національного значення». За переказами, розкішний собор почали будувати 1792-го коштом останнього кошового отамана Славного Війська Запорізького низового Петра Калнишевського, а завершили, за «Довідковою книгою Єкатеринославської єпархії» 1908 р. - «зусиллями священика Симона Кальченка та прихожан». Її звуть «останньою краплею лицарської честі», бо виявилася крайнім православним храмом із числа багатьох, змурованих козацькою старшиною Славного Війська Запорізького низового на берегах Самари, Чаплинки та Оре-

незалежності України довелось почути від першого голови Народного Руху Петриківського району Миколи Чирви:

- У 80-х поряд з Білою церквою був полігон Петриківського СПТУ-79, там діти вчилися їздити на тракторах та автомобілях. Майстер виробничого навчання Володимир Батюк мені розповів, що з Царичанського райкому партії двічі була вказівка - підірвати Білу церкву динамітом, вже й шурфи почали рити екскаватором. Але він разом із директором училища Василем Ямпольським навідріз відмовилися виконати дике розпорядження. А в Гречаному у 1988-му до тисячоліття хрещення Русі була знищена прекрасна церква. Вона стояла, мов крашаночка, красива серед дерев, навколо неї така благодать була! Коли заходилися бити церву «грушею», село ревіти почало... У ній не правилося, та це ж пам'ятник національної культури українського народу! Цеглу на її будівництво возили з правого берега Дніпра човнами, далі підводами. Коли я поба-

нанною й зачіпляє кожного українця за серце і душу. То біда наша - знищення української духовності, захоплення в руки московські, ворожі українських церков. Нині наша духовність не просто нищиться - у нас, етнічних українців, бажають забрати церкву, що побудована на давніх козацьких землях, в родзинці української культури - у Петриківці! У серці столиці народних майстрів Петриківці, що пам'ятає ходу гетьмана Петра Калнишевського, на землях козацтва запорізького московські священики вирішили загарбати ще одну церкву, яку побудував з прихожанами архимандрит Іов, що згодом перейшов до УАПЦ. Церква Петра і Павла є новобудовою, тож яке право на неї має Москва? Святиня навіть не зведена коштом єпархії Московського патріархату, та «братія московська» в українського священика-патріота буквально видерла з рук храм, що він змурував! Українці мають захищатися тепер від зазіхань представників Московського патріархату в суді Дніпра. Коли ж ми будемо

ти два на два метри надійні, допоміг архітектор з Кам'янського Іван Власенко, який дуже переживав за козацькою святинію. До її відбудови у 2007-му вирішили обладнати поруч дерев'яний баптистерій для хрещення немовлят, пізніше його розширили, виїхала церква Петра і Павла. Я родом із Закарпаття, то домовлявся там про поставки дерева, виготовлення різного іконостасу. Добре допомагали фермери Іван Ярмолюк, Артур Шеремет, підприємці, бабусі несли по 5, 10 гривень з куцих пенсій. Люди принесли і давні ікони. Так усім миром і збудували, у мене є вся технічна документація на нову церкву. У 2012 році святкували 200-ліття Церкви Різдва Богородиці. Її спорудження не прив'язувалося перемозі над Наполеоном, то російський міф. Бо освячували храм на Різдва Богородиці, 21 вересня 1812 року, а перемога у війні над французами, де брали участь 15 кінних козацьких полків, сталася пізніше, аж в середині грудня!

У 2015-му мене несподівано звільнили від служби. Можливо,

облік Кабміном України та охороняється законом. Без спеціального проекту ніхто не може там нічого робити, можна лише територію облагороджувати. Ми «за» законну відбудову унікального храму, користувачем якого сьогодні є церковна громада Малої Петриківки. До нас від Української автокефальної православної церкви та Української православної церкви Московського патріархату надійшли заяви про виділення їм гектару землі під обома церквами. Але земля під історичною будівлею національного значення, якою є Біла церква, знаходиться в комунальній власності жителів селища. Інша частина землі під баптистерієм приватизована, на неї виготовлений державний акт Петриківським ПТУ-79. Раніше була офіційна відмова Мінсвітвід ділянки 0, 55 га під церквою Петра і Павла, та де вона поділася, невідомо. Тепер ПТУ-79 треба виготовити новий державний акт на зменшену площу землі, і лише тоді можна визначитися із землею під новобудовою. Відтак все залишається

БІЛУ ЦЕРКВУ ХОЧЕ ЗАБРАТИ МОСКВА

лі. Тож є своєрідною реліквією, яка збереглася, на жаль, лише частково.

За словами відомого історика Олени Апанович, «релігією був перейнятий увесь внутрішній і зовнішній світ людини минулих століть». Мистецтво базувалося переважно на релігійних темах та ідеях. Найвеличнішими витворами архітектури були храми. Існує безліч підтверджень факту, що запорізькі козаки, які ревно дотримувалися православної віри, були щедрими меценатами. У відомій козацькій думі говориться:

- Срібло, золото на три частини паювали:

- Першу брали, на церкви покладали...

Замахи варварів на святиню

Минуле століття було епохою жорстокої боротьби тоталітарного комуністичного режиму з релігією та церквами. Чого варте лише гучне тотальне вилучення церковних коштовностей 1922 року, проведене начебто «для допомоги голодуючим Поволжя». Насправді в такий підлий спосіб абсолютно таємно тоталітарна держава нищила свого могутнього супротивника, єдино легального, якого на той час була православна церква. До початку 30-х років політика войовничого атеїзму стала ще більш жорстокою, чимало священиків потрапили до таборів, навіть були розстріляні «найгуманнішою у світі» владою «робітників і селян». За даними «Історії України від найдавніших часів до початку ХХ століття», всередині 30-х діяло лише 9 % православних храмів у порівнянні з 1913 роком.

Не минула лиха година і Білу церкву, її ще звуть Білою Богородицею. Заслужений майстер народної творчості Федір Панко згадував у 2005-му:

- Як я допитувався у батька, в 1912 році Білій церкві святкували 100 років. Храм був престольним, на рік справляли три храмових свята. Цегла трохи сипалася, її окували металом і пофарбували білим кольором. Біля церкви була висока кам'яна дзвіниця, навколо - орнаментована художня огорожа. Ікони були написані прямо на стінах. Діди, пам'ятаю з дитинства, було йдуть чи йдуть підводою, зупиняться, перехрестяться і далі йдуть. У 30-ті Білу Богородицю закрили. Купол зняли. Був клуб, потім зернохвищя, а нині її доवालують.

Приблизно того ж часу Заслужений вчитель України Михайло Тимошенко оприлюднив давні спогади Марії Кисіль, які теж свідчать про свавілля московського режиму:

- До 60-х років у Білій церкві ще правилися, а тоді її закрили вдруге. Коли з міста їдеш, бачиш, як хрест стоїть на ній. З Лобойківки його вже видно. Білу церкву рвали бульдозерами, що їй не робили, та нічого не вийшло. Не змогли розбити.

А ось що про періоди розпаду радянської імперії та відновлення

Петриківська громада з архимандритом Іовом в день святкування 200-ліття Церкви Різдва Богородиці, на задньому плані новобудова церкви Петра і Павла, справа - Біла церква.

чив її, розбиту, у мене очі полізли на лоба! Це ж справжній сатанізм, що відбувся всього три десятки років тому.

Ми в Петриківці в 1989-му доказували, що в незалежній Україні мусить бути українська церква, а не московська. Щоб служба відбувалася рідною мовою. На нас тиснули, ще й як! Та відомий майстер Валерій Зінчук виготовив великий різьблений дерев'яний хрест, зі священиком Української автокефальної православної церкви Василем Герусом освятили його і поставили біля Білої церкви. Перед цим повишкріпали, повимитали все, прибрали подвір'я. Пізніше поставили другий хрест роботи Валерія Зінчука в Китайгороді, де збереглися унікальні три церкви доби Козаччини, це один район був, освятили. Вітку вперше організували День Петриківки, нагадали всім про Петра Калнишевського та те, якого славного ми роду-племінні. У владі після всіх цих подій стався великий переполох. Пізніше вони викрали хрести, тайкома організували московські «десятки» в Петриківці і Китайгороді, тобто зібрали підписи 10 людей. Наш священик УАПЦ був, на жаль, переведений на службу до Запорізької області. Таким чином оці святі руїни Білої церкви тишком-нишком і забрав «законно» Московський патріархат.

Козаки першими б'ють на сполох

З початку протистояння в суді Дніпра першими вдарили в дзвони тривоги захисники України. Писар Січеславського крайового козацького товариства «Кодакська січ» Анфіса Букреева опублікувала в соціал-мережах «Звернення козацьких організацій Січеславщини до місцевих та всеукраїнських органів влади»:

«Нині на території Січеславщини і м. Дніпра стається подія, яка має бути на увазі усіх патріотів України, усіх керівних ланок Державності нашої. Ця подія є резо-

мати хоч щось своє, українське, і не лякатимемося, що його відберуть зайді!

Ми, українські козаки, виступаємо рішуче проти дій московських священиків і закликаємо українську владу до захисту українських святинь! Прохаємо всіх взяти участь в якості учасників судової справи чотирьох осіб, експертів, консултантів, і проявити при цьому свідомість українських патріотів! Бо коли церкви в Петриківці заберуть московські слуги, про яку війну за свободу в Україні можна говорити? Маємо перемогти, аби не повторити історію понад трьохсотлітніх поневірянь українців та не привести народ наш до нового знищення!»

Під цим зверненням вже поставили підписи представники «Порталу української діаспори, Запорізької обласної філії», «Руху захисту української мови», Всеукраїнського волонтерського руху «Нове майбутнє», Народного руху України. Ситуація і справді виглядає дуже дивною, тим паче, що місцеві жителі стверджують - Петриківка не знала крпаччини, зусиллями козацької старшини вона була казенною слободою. І що саме у Білій церкві в 30-х роках більшовики спалили приблизно 3,5 тонни безцінних архівів Коша Запорізької Січі. А ось як пояснює сучасний стан справ архимандрит УАПЦ Іов:

- У Петриківці в церкві Різдва Богородиці я почав служити 2004-го. Забивали вікна плівкою, верх перекрыли тимчасовим дахом від дощу, щоб можна було правити. Немоżliво було без проекту розпочати реставрацію собору, а за нього в Києві вимагали сотні тисяч гривень. Це якийсь бізнес на святих місцях... Українська діаспора з Канади передала на Білу церкву п'ятсот тисяч гривень на початку двотисячних років, та вони кудись зникли з рахунку Приватбанку. Розслідуванням злочину займалося СБУ та грошей не знайшли. Придніпровська будівельна академія зробила висновок, що фундамен-

за мою проукраїнську позицію, обурення фактом, що Андрій Боголюбський, який 1169 року з ордами напівдиких суздальців палив Київ і крав церковні святині у братів, визнаний у Москві святым. Ще я говорив, що 1686 року Москва рік тримала київського митрополита в підземеллі, і той з примусу підписав неканонічне підпорядкування Київської митрополії Московському патріархату замість Константинопольського. Тоді я звернувся до митрополита Української автокефальної церкви Макарія, і він благословив мене на створення парафії в Петриківці. Але Московський патріархат подав до Господарського суду позов про визнання права власності на обидві церкви, навіть однієї не хоче залишити українцям. Земельне питання буде вирішуватися в Петриківській селищній раді. А справа об'єднання церков уже вирішена, документи підписали усі архієреї УАПЦ і Київського патріархату, і десять з Московського патріархату.

Архимандрит Іов додав, що станеться ця давноочікувана подія цього року, про що йшлося на недавніх урочистостях з нагоди Хрещення Руси-України в Києві. А з діючим настоятелем храму Різдва Богородиці у Петриківці отцем Димитрієм поспілкуватися, на жаль, не вдалося ні в селищі, ні в телефонному режимі. Він пояснив, що дуже зайнятий заходами на честь 1030-ї річниці Хрещення. Тож дізнатися, навіщо одній парафії потрібні аж дві церкви, на підставі якого проекту розпочата реставрація східного крила Білої церкви двома мулярами з Сокаля Львівської області, досі не вдалося. І не з'ясовано, чи не пов'язаний початок цих робіт з відкриттям судового процесу у Дніпрі? А в Петриківській ОТП начальник відділу земельних відносин Олег Гавриш пояснив:

- Біла церква в Малій Петриківці є пам'ятником архітектури національного значення, вона взята на

ся, як є, тому реального земельного конфлікту в Петриківці між церквами немає.

Тож якщо земельного спору немає, чому ж одній парафії з чужоземним центром запроглизо обох церков, незважаючи на такі ж права християн інших парафій з центром у Києві? Весною цікавою ініціативою щодо зменшення експансії Російської православної церкви відзначився Ізраїль - він наклав податки на чимале церковне майно РПЦ у цій країні, починаючи з 1948 року (!), окрім молитовних домів. Втім, Україні ще доведеться пройти певний шлях для створення єдиної української церкви. Голова УПЦ КП, святійший патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет у двох серпневих інтерв'ю заявив, що майбутнє помісної церкви буде добрим:

- Ще чотири роки тому я висловив думку, що коли б в Україні була єдина помісна церква, то російська армія не топтала б нашу землю, адже не було б підтримки Росії тут. Зараз маємо церкву, залежну від Москви, вона не може діяти всупереч своєму патріарху, який виступає за «руський мір», тобто відновлення імперії. Україна і потрібна Москві як частина цієї імперії. Але зараз існує Київський патріархат, який став великою церквою, удвічі більшою за Московський. Ми сприяли зміцненню нашої армії продуктами, бронезилями, тепловізорами, ліками. Сьогодні бачимо результати. Армія - боездатна, ворог захопив лише частку того, що планував. Піднялося суспільство, зміцнів волонтерський рух, маємо свою державу. Після надання автокефалії єдиній українській помісній церкві їй передадуть всю власність церков, в т. ч. і Московського патріархату. Побудовані за власний рахунок храми УПЦ МП є власністю парафій, а не Росії. Переконаний, що Україна переможе, тому що правда з нами. А де правда - там Бог, а де Бог, там перемога!

До цих пророчих слів духовного батька нації можна додати, що у Верховній раді вже третій рік чекають розгляду два законопроекти - № 4511 «Про особливий статус релігійних організацій, керівні центри яких знаходяться в державі, визнаній ВР державою-агресором», та № 4128 «Про свободу совісті та релігійні організації». Вони прискорять проєкти єднання українських парафій в єдину помісну церкву та врегулюють процедуру зміни юридичної належності.

Восени надання автокефалії Київській митрополії вирішуватиметься Вселенським патріархатом у Константинополі. Москва прагне зберегти васальну залежність частини православних України, хоча не має для цього ніякісньких правових підстав. Слухання у Дніпрі в Господарському суді щодо долі петриківської козацької святині продовжаться в другій половині дня 27-го серпня.

Григорій ДАВИДЕНКО.

Як перевірити юридичну чистоту будинку чи квартири при купівлі

Як відзначають адвокати, покупець сам може перевірити юридичну чистоту нерухомості, яку збирається купити. Але, як свідчить практика, частіше за все люди доручають цю роботу ріелторам, які, як і нотаріуси, не будуть перевіряти всю історію будинку чи квартири з моменту зведення, а обмежаться лише конкретною угодою, яку ви збираєтесь укласти. Тому, купуючи нерухомість, варто звертатися до фахівців, але враховувати деякі моменти.

ПО-ПЕРШЕ, потрібно отримати у власника будинку чи квартири документ, що підтверджує право власності. До таких паперів можна віднести: свідоцтво про приватизацію житла; договір купівлі-продажу/міни/дарування; в деяких випадках - рішення суду або інші документи.

Покупцеві слід уважно оглянути папери про право власності на предмет наявності дописів, виправлень і т.п.

По-друге, варто знати, що право власності вважається набутих належним чином, якщо воно зареєстроване. На сьогоднішній день ви можете перевірити реєстрацію такого права або звернувшись до нотаріуса, який буде оформлювати вашу угоду купівлі-продажу, або з'ясувати самостійно на сайті Міністерства юстиції. Для цього потрібно зареєструватися належним чином, сплатити невелике державне мито і отримати необхідну інформацію по конкретному об'єкту нерухомості.

Потрібно враховувати, що Державний реєстр ведеться з 2013 року. Тому при пошуку інформації уточніть, щоб співпадали прізвища власника на папері та в реєстрі. Також є

можливість отримати підтвердження права власності в Бюро технічної інвентаризації.

Покупцям рекомендується звертати увагу на саму дату переходу права власності. Якщо цей день був дуже давно, то варто замислитися, чому новий власник вирішив так скоро продати будинок чи квартиру і чи не має вона якихось «підводних каменів».

Перевірте, хто зареєстрований у будинку. Якщо в ньому прописані малолітні діти, то потрібно буде отримувати дозвіл органу опіки та піклування для здійснення купівлі-продажу нерухомості. Також з'ясуйте, чи не зареєстровані у квартирі треті особи: наявність цього факту не завадить придбання будинку, але в подальшому виписки мешканців займе час і спричинить судовий спір.

Купуючи нерухомість, не буде за-

йвим перевірити особу продавця. На жаль, існує чимало шахраїв, які мають підроблені паспорти для здійснення угод. Тому на сайті Державної міграційної служби можна перевірити інформацію про паспорт власника, а на ресурсі Державної фіскальної служби - ідентифікаційний код. Це вбереже вас від купівлі житла у «мертвих душ».

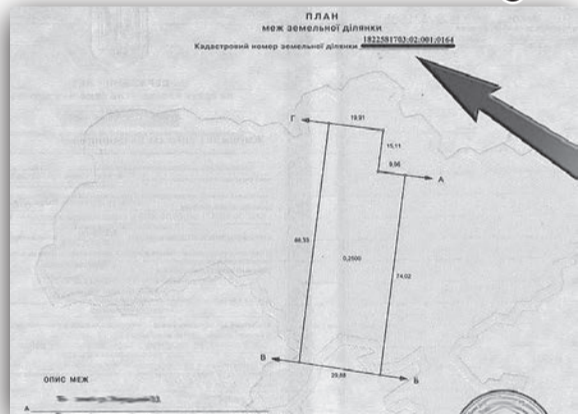
Існують ризики при укладанні угоди з особою за довіреністю. Документ має передбачати можливість не лише підписання договору купівлі-продажу, але й отримання грошових коштів. Інакше власник нерухомості, отримавши рішення суду про визнання угоди недійсною, забере у Вас будинок чи квартиру, а гроші відійдуть «довіреному» шахраю.

У реєстрі нотаріус перевіряє також інформацію про те, чи не має будинок обтяжень: заборон, іпотеки та інших боргів. А ще дуже важливо отримати довідку у Єдиному реєстрі судових рішень про наявність таких по об'єкту нерухомості, що вас цікавить.

Покупця має також насторожити той факт, що нерухомість кілька разів була перепродана. З'ясувати причини цього і розвіяти сумніви з приводу бажаного житла можна у потенційних сусідів, які обов'язково нададуть вам чимало корисної інформації, як про власника нерухомості, так і про саму житлову площу.

За інформацією юридичного порталу «Протокол».

Чи необхідний кадастровий номер при укладанні договорів, пов'язаних із набуттям прав власності на житловий будинок?

Відповідно до вимог ст. 120 Земельного кодексу України істотною умовою договору, який передбачає набуття права власності на жилий будинок, будівлю або споруду, є кадастровий номер земельної ділянки, право на яку переходить у зв'язку з набуттям права власності на ці об'єкти. Згідно, ст. 638 Цивільного кодексу України, Договір є укладеним, якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору. Дотепер, сторони часто ухилялися від процедури реєстрації земельної ділянки в Державному земельному кадастрі. Перехід права на житловий будинок, будівлі або споруди відбувався через укладання двох договорів по 1/2 без присвоєння

кадастрового номера земельній ділянці на якій розташований об'єкт нерухомого майна. Відтак, новий власник набував право власності на житловий будинок, будівлю або споруду із порушенням зазначених норм.

Задля усунення неоднозначного тлумачення норм чинного законодавства України та з метою формування єдиної практики застосування законодавства, Міністерством юстиції України надано роз'яснення стосовно необхідності зазначення кадастрового номера земельної ділянки у договорі, який передбачає набуття частки в праві власності на житловий будинок, будівлю або споруду.

Що даткова інформує

Фермерське господарство - «спрощенець» IV групи не є платником рентної плати за воду

Головне управління ДФС у Дніпропетровській області нагадує, що відповідно до п. 297.1 ст. 297 Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі - ПКУ) суб'єкти господарювання - платники єдиного податку IV групи (сільськогосподарські товаровиробники, які задовольняють умовам, визначеним ст.291 ПКУ), звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання звітності з рентної плати за спеціальне використання води (далі - рентна плата за воду). Отже, у разі, якщо фермерське господарство є платником єдиного по-

датку IV групи, то таке господарство не подає звітність з рентної плати за спеціальне використання води та не сплачує рентну плату за воду.

Засновник фермерського господарства, який надав власну ділянку для ведення фермерського господарства, є платником земельного податку

Головне управління ДФС у Дніпропетровській області звертає увагу на наступне.

Згідно зі статтями 269 та 270 Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI із змінами і доповненнями (далі - ПКУ) платниками земельного податку є, зокрема, власники земельних ділянок та землекористувачі, а об'єктами оподаткування - земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні. Підставою для нарахування земельного податку є дані державного земельного кадастру (п. 286.1 ст. 286 ПКУ). Власники землі та землекористувачі сплачують плату за землю з дня виникнення права власності або права користування земельною ділянкою (п. 287.1 ст. 287 ПКУ). Підпунктом 14.1.147 п. 14.1 ст. 14 ПКУ визначено, що плата за землю справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і кому-

нальної власності. Відповідно до ст. 125 Земельного кодексу України від 25.10.2001 № 2768-III із змінами та доповненнями право власності на земельну ділянку, а також право постійного користування та право оренди земельної ділянки виникають з моменту державної реєстрації цих прав. Права власності/користування земельними ділянками повинні бути оформлені та зареєстровані відповідно до законодавства. Оскільки платником за земельну ділянку є власник земельної ділянки, то фізична особа - засновник фермерського господарства, що отримала правостановлюючий документ на земельну ділянку, в якому визначено цільове призначення земельної ділянки - для ведення фермерського господарства, сплачує земельний податок за вказану земельну ділянку.

Шановні читачі! Редакція не надає юридичні консультації по телефону. Надсилайте свої запитання поштою або на електронну адресу газети.

Різнобарвний світлофор - на городі помідор

Народні засоби для підживлення овоча

Томати можна підгодувати не тільки готовими добривами на основі хімічних сполук. Також відмінно зарекомендували себе натуральні підживлення, завдяки яким рослини дають хороший урожай. Внесення добрив сприяє правильному росту і розвитку кущів помідорів, рясному цвітінню, якісному зав'язуванню плодів, їх швидкому дозріванню і збільшенню кількості врожаю.

Як підгодувати помідори йодом

Йод не тільки прискорює дозрівання плодів, але і попереджає розвиток небезпечного захворювання – фітофторозу. В 10 л води розчиняють 4 краплі спиртового розчину йоду, який продається в будь-якій аптеці. Отриманою рідиною помідори поливають з розрахунку 2 л на кожну рослину.

Як підгодувати помідори попелом

Приготуйте розчин: у 10 л води розчиняють 1 склянку попелу і отриманою рідиною поливають грядки з томатами.

Нерозчинений попіл просто виливають під рослини.

Попіл можна застосовувати і для позакореневих підживлень. Для цього 300 г попелу розчиняють в 3 л води і кип'ятять протягом 30 хвилин. Після чого настоюють 5 годин, доводять об'єм рідини до 10 л і додають туди трохи господарського мила, щоб рідке підживлення краще трималося на листках. Потім розчин проціджують і обприскують ним бадилля помідорів.

Як підгодувати помідори дріжджами

Для підживлення томатів можна використовувати як свіжі, так і сухі дріжджі

Добриво з хлібопекарських дріжджів можна приготувати двома способами:

Один пакет сухих швидко-розчинних дріжджів змішують з 2 ст. л. цукру і додають трохи теплої води, щоб суміш стала рідкою. Потім отриману субстанцію розчиняють у 10 л води і використовують по 0,5 л на кожну рослину. Трилітрову банку на 2/3 заповнюють чорним хлібом, доверху наливають в неї теплу воду з розчиненими в ній свіжими дріжджами (100 г) і ставлять у тепле місце на 3-5 днів. Після чого настій проціджують і розбавляють водою в пропорції 1:10. Для молодого куща помідора вико-

ристовують 0,5 л розчину, а для дорослого – близько 2 л.

А ще існує найпростіший рецепт добрива з дріжджів: 100 г свіжих дріжджів ретельно розчиняють у 10 л води і отриманою рідиною відразу ж поливають помідори.

У дріжджах немає основних елементів харчування рослин, тому дріжджовий розчин – це скоріше стимулятор росту, ніж добриво.

Як підгодувати помідори курячим послідом

Курячий послід діє на рослини не гірше комплексного мінерального добрива: в ньому багато азоту і фосфору.

Дуже ефективно використовувати розведений водою свіжий курячий послід. Для цього відро (10 л) на 1/3 заповнюють курячим послідом, до країв ємності доливають воду, настоюють на відкритому повітрі протягом 7-10 днів, після чого 0,5 л настою розводять у 10 л води і отриманою рідиною поливають міжряддя з розрахунку 5-6 л на кв. м.

Стежте, щоб розчин курячого посліду не потрапив на листя томатів, оскільки це може викликати їхні опіки

Сухий курячий послід теж можна використовувати як до-

бриво для томатів. Для цього 0,5 кг посліду заливають 10 л води, ємність щільно накривають плівкою (щоб азот не розсіювався) і настоюють добриво 3-5 днів. При цьому кожен день його помішують. Після чого настій розбавляють водою в співвідношенні 1:20 і виливають по 0,5-1 л під кожну рослину.

Як підгодувати помідори коров'яком

Розчин коров'яку краще чергувати з іншими народними засобами. Готують це добриво теж досить просто: 1/2 відрогно заливають водою до країв ємності, накривають кришкою і ставлять у тепле місце на тиждень. Після закінчення цього часу настій ретельно розмішують і розводять водою в пропорції 1:10. На кожен кущ витрачають по 0,5-1 л підгодовілі.

Як підгодувати помідори кропивою

Настій готують з молодих листків кропиви: в них накопичується багато азоту, калію і заліза. Ємність (її розмір залежить від того, скільки добрива потрібно для вашого городу) заповнюють на 2/3 кропивою, потім туди наливають воду, але не до самого верху, накривають кришкою і настоюють 7-10 днів у теплому місці.

Коли кропива забродить, 1 л настою розводять у 10 л води і отриманою рідиною помідори поливають під корінь з розрахунку 1-2 л на рослину.

Таким добривом не можна зловживати. В місяць проводять не більше 2 підживлень кропивою.

Грошове дерево

Ця рослина відома нам як грошове дерево, наукова назва його толстянка. Ми широко віримо, що ця квітка приносить гроші. Нехай це буде так. Але є ще користь від цієї рослини. Її цілющі якості допоможуть позбутися від безлічі недуг, адже вона має протизапальні, противірусні та бактерицидні властивості, інформує Ukr.Media.

Артрит, артроз

Змащуємо суглоби соком з 10-15 листочків толстянки перед сном.

Геморой

Прикладіть розрізаний вздовж листок. Допомогає відразу.

Опіки, удари, рани, порізи, нариви

Робимо кашку з листя і прикладаємо її до ушкодженої ділянки шкіри, закріплюємо бинтом. Міняємо пов'язку через 2-3 години.

Піелонефрит, цистит

Подрібнюємо 5 листочків толстянки і заливаємо їх склянкою гарячої води. Настоюємо близько години, потім проціджуємо. Приймайте ці ліки по 1 ст. л. за 15 хвилин до вживання їжі 3 рази на день.

Ангіна, тонзиліт

Вичавлюємо сік з 10 листочків толстянки і розводимо його склянкою води. Полощемо цим розчином горло 3-5 разів на день.

Новачки в городній справі не завжди наважуються взагалі займатися пересадкою або посадкою рослин у літній період, побоюючись втратити саджанці.

Тому питання, чи можна полуницю пересаджувати влітку, цілком закономірно виникає рано чи пізно у будь-якого городника. Між тим, займатися омолодженням полуниці в літній період цілком припустимо, головне робити це в правильні строки, підходящу погоду і за всіма правилами. Але далеко не кожен куц варту турбувати. Справа в тому, що займатися пересадкою полуниці слід тільки тоді, коли материнський куц буде до цього готовий. Щоб зрозуміти, через скільки років пересаджувати полуницю, слід ознайомитися з особливостями цієї рослини.

У перший рік після висадки розсади, полуниця пристосовується, набирається сил, щоб на наступний сезон порадувати вас рясним урожаєм. А далі протягом двох років ви зможете зібрати урожай ягід. Через три роки куц стає старим і плодоношення значно скорочується, ось тут і приходить пора займатися пересадкою.

Можна пересаджувати полуницю влітку і тим самим омолоджувати материнський куц, але робити це потрібно правильно. Нижче ми розглянемо основні правила і тонкощі цієї справи.

Як пересаджувати полуницю влітку?

Як пересаджувати полуницю влітку?

Отже, для початку слід дочекатися, коли збір врожаю буде закінчений. Готувати і вибирати куц також слід грамотно. Різні сорти дають різну кількість пагонів. Якщо ви вибрали цінний сорт і є бажання його розмножити, залишайте тільки два-три пагони. Більша кількість просто виснажить материнський куц.

Як тільки плодоношення завершиться, починаємо підгодувати молодняк. У цей самий час ви вибираєте сильні куці і залишаєте на них кілька потужних пагонів. Досвідчені городники завжди дотримуються двох основних правил: ніколи не працюйте у спекотний день і вибирайте винятково сильні і добре укорінені куці.

Тепер розглянемо основні поради, як пересаджувати полуницю влітку:

- зміна місця обов'язкова (кращими попередниками вважаються морква, буряк з редисом, цибуля і часник, селера і салат);
- ґрунт під полуницею дуже

швидко виснажується, так що земля повинна бути родючою, а підживлення регулярним і своєчасним;

- якщо літо посушливе і спекотне, шукайте місця між посадками дерев, інакше ягоди можуть погоріти;

- в ідеалі приступати до пересадки слід в самому кінці літа, коли погода похмура і періодично ле дрібний дощик;

- багато городників радять вибирати саме дворічні саджанці.

Перед пересадкою полуниці влітку обрану ділянку перекопують і вносять добрива. Кращими добавками стануть або перепрілий гній або компост. Далі знову перекопують ділянку і починають висадку.

Готують не тільки ґрунт, але і лунки під кожен куц. Ця підготовка полягає в правильному виборі розміру: глибина повинна бути достатньою, щоб корені могли вільно звисати. Між посадками відстань приблизно 40 см. Як тільки лунка готова, її рясно поливають і відразу висаджують куц.

Що стосується садивного матеріалу, то він повинен бути свіжовикопаним. Не допускайте підсихання коренів. У кожну посадочну лунку висаджують по два куці. Ніколи не закопуйте їх занадто глибоко, щоб уникнути загнивання. Далі слід особливо ретельно доглядати перші кілька тижнів і правильно готувати до зимівлі.

Сторінку підготувала
Анна МЕЛЬНИК.

Обласна щотижнева газета
«ФЕРМЕР ПРИДНІПРОВ'Я»
Свідоцтво про реєстрацію ДП 2161-899Р від 23.02.2017 р.
ЗАСНОВНИК ТА ВИДАВЕЦЬ
ТОВ «Редакція газети «Фермер Придніпров'я»
Голова редакційної ради
Анатолій ГАЙВОРОНСЬКИЙ
Головний редактор Лариса ШАРА

49000, м. Дніпро, вул. Воскресенська, 41, оф.109
786-02-21, 098-183-00-18, 050-850-72-74
e-mail:farmer.gazeta@gmail.com
www.farmer.dp.ua
www.facebook.com/farmer.dp.ua
Друк ТОВ «Видавничий дім «Кераміст»
69057, м. Запоріжжя, вул. Седова, 16
Обсяг 3 друк. арк. Друк офсетний.
Зам. № 1883931. Тираж 26855

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.
Гонорар сплачується тільки за замовлені матеріали.
Під цим знаком матеріал опубліковано на комерційній основі.
Відповідальність за зміст реклами несуть рекламодавці.
Посилання при передруку на «Фермер Придніпров'я» обов'язкове.
Газета за посиланням використовує повідомлення інформаційних порталів.
Оформлення передплати та доставку газети здійснює
Дніпропетровська філія ПАТ «Укрпошта».
Передплатний індекс 60092

Фундук, який в народі називають просто ліщиною, на сьогоднішній день вважається однією з найперспективніших культур для садівництва в Україні. Вирощування фундука – безпроблемне, ціна саджанців – помірна, плодоносити цей куц на одному місці може до ста років... А скільки коштує фундук на роздрібному ринку, знаєте? Приблизно 300-350 гривень за кг чищених горіхів. Один куц за сезон може «подарувати» вам 5-7 кг цінних горішків. Читайте в статті, чого ще варто вирощувати фундук в себе в саду, та як це робити правильно.

Чого варто вирощувати фундук

Фундук, фото якого ви, мабуть, бачили не раз, це наша рідна ліщина, але, так би мовити, окультурена. Горішки лісової ліщини дрібніші і дещо програють за своїми поживними якостями практично всім сортам фундука. Але досвідчені садівники стверджують, що якщо куц лісової ліщини переселити до саду і забезпечити їй той догляд, який, зазвичай, має фундук, то її плоди будуть нічим не гіршими. Та все ж далі мова – не про лісовий горіх, а саме про фундук, хоча вся нижченаведена інформація може стосуватися і звичайної ліщини.

Ось вам шість причин, чого ви повинні посадити цю культуру в своєму саду. Висока врожайність і ціна. 5-7 кг горіхів з куца – це 25-35 кг з п'яти куців. Вистачить навіть великій родині на всю зиму! А якщо є де посадити 10, 20, 30 саджанців фундука... Врожай з десяти куців потягне, мінімум, на 15 тисяч гривень (за роздрібними цінами). Про перспективи бізнесу на вирощуванні фундука варто написати окрему статтю.

Користь для здоров'я. Фундук надзвичайно корисний і старим, і малим, і хворим, і здоровим. У ньому містяться всі 20 амінокислот, які необхідні організму людини для нормального функціонування. А ще в горішках фундука є багато вітамінів (в тому числі – вітамін Е, який «відповідає» за нашу молодість), макро- і мікроелементів. Лікувальні властивості мають не тільки горіхи, а й листя, шкаралупа та кора фундука. Термін зберігання – до двох років без втрати смакових і поживних якостей та без використання спеціального обладнання.

Проста агротехніка і доступна вартість саджанців фундука. В Італії цю культуру називають рослиною «лінивого» саду. А найбільше фундукових плантацій в Європі знаходиться саме в Італії. Невибагливість до ґрунтів і рельєфу ділянки. Там, де росте фундук, земля не обов'язково повинна бути рівною. Він чудово почувається на нерівних ділянках, де щось інше не захоче рости. А «культурна ліщина» там може попередити ерозію ґрунту. Висока декоративність. Фундук – це не тільки 5-7 кг цінних горіхів, але й 3-5 метрів надзвичайної краси! У зимовому саду його

ФУНДУК, ВОНА Ж ЛІЩИНА

сережки ваблять своїми зеленуватими, рожевими чи навіть помаранчевими відтінками. Ранньою весною, коли сад ще «голий», вони стають яскраво жовтими. А листя фундука може бути, залежно від сорту, не тільки зеленим, а й жовтим і червоним протягом всього сезону.

Коли садити фундук

Професіонали радять садити саджанці фундука восени в південних і східних регіонах, а ось на заході України та в її центральних областях можна посадити фундук і навесні, і восени. Справа в тому, що весною фундук дуже рано прокидається і «йде в ріст». У тепліших регіонах складніше виймати час весною, коли земля вже достатньо прогрілася, а фундук ще не прокинувся, бо сам весняний період посадки на сході і півдні дещо коротший, ніж на заході.

На те, коли садити фундук, впливає і вік саджанців. Так, саджанці фундука старше одного року краще висаджувати в середині – в кінці жовтня, коли рослина вже перейшла в зимовий режим. А ось молоді поросль, відділену від маточного куца, можна садити на нове місце і раніше – приблизно з середини вересня.

Вибір місця для посадки

Як вже говорилося вище, фундук можна віднести до невибагливих декоративних куців. Він росте практично на будь-яких ґрунтах. Правда, не любить занадто кислої, соленої та важкої глинистої землі. Тож, можливо, ділянку під посадку фундука доведеться розкислити. Крім того, варто садити фундук там, де немає протягів і сильних вітрів. А ще – виділяйте для цієї рослини місце, які не підтоплюються водою. ґрунтові води не повинні бути ближче ніж 1,2 метри. Важливо! Для високої урожайності треба висаджувати в безпосередній близькості один від одного три-чотири саджанці різних сортів. Серед них хоч один має бути зеленолистом.

На малих ділянках ідеально розмістити фундук по периметру. Схема може бути різною: 3x3, 4x4, 5x3; 5x4 метри і т.д.

Посадка у відкритий ґрунт

Перед тим, як посадити фундук у відкритий ґрунт, треба викопати посадкову яму розміром приблизно 80 (ширина) на 50 см (глибина). Досвідчені садівники радять додати в посадкову яму трохи землі, взятої з під старого горішника. Кажуть, там живуть особливі гриби, які допоможуть саджанцю фундука прижитися на новому місці.

При посадці саджанці ліщини повинні мати 2-4 гілки і добре розвинену кореневу систему. Гілки підрізають до 30-50 см, коріння – до 25-30 см.

Після посадки ями рясно поливають – по 2 відра на кожен. Бажано, додати агродрогель задля забезпечення саджанця оптимальної зволоженості. Пристовбурові кола мульчують компостом чи торфом (3-5 см).

Догляд за фундуком

Догляд за фундуком не складний. Він включає в себе: Видалення бур'янів. Коренева система фундука, як і ліщини, поверхнева, тож сапати пристовбурові кола треба обережно, не заглиблюючи городній інвентар глибше, ніж на 5-8 см.

Обрізка зайвих пагонів. Фундук – це куц, але з нього легко сформувати дерево. Для цього вирізають всю новоутворену поросль. Якщо ви хочете, щоб культура росла куцем, все-одно, доведеться його обрізати приблизно з п'ятого року життя. Залишати треба не більше 5-7 пагонів. Це сприятиме найвищій врожайності горіха.

Регулярний полив. Фундук – рослина, яка любить вологу, хоч і може довго без неї обходитися. Якщо хочете в майбутньому мати пристойний урожай горіхів, забезпечте своїм молодим саджанцям фундука регулярний полив – 2-3 відра під корінь раз на тиждень в засушливий період; Удобрювання молодих саджанців. До трьохрічного віку молодий фундук варто навесні удобрювати азотними добривами. Для цього можна внести по відру перегною під кожен куц. Фундук, який вже плодоносить, треба удобрювати раз на 2-3

роки. Восени під перекопку на один куц вносять піввідра перегною чи компосту, 4 ст.ложки подвійного суперфосфату, 1,5 ст.ложки калійної солі, а навесні до того, як розпусяться бруньки, вносять 2 ст.ложки аміачної селітри чи сечовини.

Фундук, фото якого не може передати всю його красу – практично вічна культура. Деякі сорти на одному місці можуть рости сто років і більше. Пік плодоношення припадає на період 7-20 років. Для омолодження куца треба його обрізати під корінь. На наступний рік з'являються нові пагони, які одразу починають плодоносити.

Боротьба зі шкідниками

На жаль, ліщина часто вражається шкідниками. Тож догляд за фундуком повинен містити ще й боротьбу з ними. Найбільшої шкоди плантаціям фундука можуть завдати личинки хруща. Вони люблять поласувати його корінням. Якщо ви знаєте, що ця напасть є на вашій ділянці, радимо спочатку побороти її, а вже потім висаджувати фундук. Для личинок хруща отруйними є такі сидерати, як люпин і гречка. За рік до посадки висійте ці рослини. Якщо на боротьбу з личинками хруща не хочеться витратити цілий рік, придбайте хімічні засоби, які вам порадять в спеціалізованих магазинах. Різна гусінь полюбає поласувати листям фундука в травні-червні. Буває обгризають зелену масу до прожилок. Збирати гусінь можна вручну, якщо дуже багато – допоможе тільки «хімія».

Після зав'язування горіхів з'являється нова напасть – метелики «горіхового слоника». Вони відкладають до 20 яєць біло-сірого кольору на нижній стороні листя. Їх можна знищити тільки інсектицидами. Головне, провести обробку так, щоб препарат потрапив точно на кладки яєць. Краще – пізно ввечері. Як правило, в липні горішки фундука вже достатньо великі, щоб бути не по зубам ніяким шкідникам.

Розмноження фундука

Для збереження цінних ознак сорту використовують вегетативне розмноження:

Саджанці-відводки цвітуть в першій-третьій рік після посадки, а саджанці фундука, отримані з живців, зацвітають лише на третій рік. Рослини, отримані внаслідок інших вегетативних способів розмноження фундука, починають плодоносити на 3-4 рік.

Через розмноження насінням зберегти, закріпити і передати ознаки і властивості сорту неможливо. Саджанці, отримані з насіння, починають плодоносити лише на 8-10 рік.

Щодо сортів, які найбільш придатні для вирощування в наших краях, варто згадати фундук Трапезунд, Варшавський, Сірена, Грандіозний та ін. А, взагалі, їх десятки! Вибираючи сорти, звертайте увагу, перш за все, на зимостійкість фундука. І не забувайте поєднувати на одній ділянці сорти з різним кольором листя. Це не тільки дуже красиво, а й вигідно в плані врожайності.

Великому харчовому підприємству потрібні оператори технологічних установок, вантажники смт Солоне, 067-544-61-31

ПОТРІБНІ промоутер, повар, кухонний працівник, сантехнік, прибиральниця на Азовське море. 050-374-14-63, 096-990-80-80

АЗОВСКОЕ МОРЕ

"ЛАЗУРНЫЕ ДАЛИ"
база отдыха

пгт. Кирилівка, коса Пересыпь, 62
1956fap@gmail.com

- ПЛЯЖ - собственный, расстояние от корпусов - 60 метров.
- ПРОЖИВАНИЕ в 2-4-местных номерах: ✓ЭКОНОМ ✓СТАНДАРТ ✓ЛЮКС
- СТОИМОСТЬ ПРОЖИВАНИЯ: 330-800 грн. за 3-местную комнату, в зависимости от уровня комфортности.
- ПИТАНИЕ в собственной столовой

БРОНИРОВАНИЕ/МЕСТ ЗАБЛАГОВРЕМЕННО!

067-614-60-80, 095-426-01-66
098-388-00-20, 098-388-02-03

Пишіть:
49000, м. Дніпро,
вул. Воскресенська, 41, оф. 109

Дзвоніть:
(056) 786-02-21,
098-183-00-18,
050-850-72-74

Передплатити «Фермер Придніпров'я» до кінця 2018 року можна у будь-якому поштовому відділенні області до 25 серпня. Передплатний індекс 60092.